

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมๆ สัจธรรมอันนั้นเป็นที่
พึ่งที่อาศัย

เราเรียกร้องหาความยุติธรรม เรียกร้องหาความยุติธรรมต่อเมื่อมีการกดขี่ข่มเหง แต่
เวลาเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ก็เลิสดัณหาความทะยานอยากมันบีบคั้นหัวใจของตน เรา
ไม่รู้จักความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมไง ถ้าเป็นสิทธิเสรีภาพ เป็นสิทธิของตน ตนจะใช้
สิทธิของตนไง แต่สิทธิของตนไปรอนสิทธิของคนอื่น มันก็กระทบกระทั่งกัน เห็นไหม

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัยของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์พบ
พระพุทธศาสนา เป็นบุญเป็นกุศลมากมายมหาศาล แต่มันเป็นเรื่องธรรมดาไง มันเรื่องใกล้ตัว
ไง จนคุ้นชิน จนไม่เห็นคุณค่าของมันไง

นี่ไง เวลาพูดถึงพระธรรมๆ ก็พระทำงานไง เห็นพระทำอะไรไถนาเป็นพระธรรม พระ
ชวนชวายเป็นพระธรรม พระเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ว่าพระนั้นเห็นแก่ตัว

เวลาพระทำอะไรไถนานะ โอ้โฮ! ยอดเยี่ยม พระนี่เป็นผู้ที่ชวนชวายเป็นพระทำงานมันก็ได้
เหื่อได้ไคไลง มันก็ได้แต่ความเร้าร้อนไง

แต่ถ้าเป็นสัจธรรม เป็นพระธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่
เจ็บ ไม่ตาย มันมีความปกติสุขในหัวใจดวงนี้

ถ้าหัวใจดวงนี้ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะโดนกิเลสตัณหาความทะยานอยากแผด
เผาอยู่ตลอดเวลา เวลาแผดเผาตลอดเวลา เราก็ไม่เข้าใจว่าความแผดเผานั้นเป็นคุณหรือเป็น
โทษ

แต่ถ้ามันเป็นคุณๆ เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ ความรู้สึกนึกคิดนะ ถ้าเป็นธรรมๆ นั้นมันเป็นมรรคเป็นผล แต่ถ้ากิเลสมันบีบคั้น มันเป็นโทษ มันเป็นโทษ มันเป็นโทษไหม ความรู้สึกนึกคิดเหมือนกัน แต่กิเลสต้นหาความทะยานอยากมันเป็นต้นเหตุไง

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราเป็นสิ่งมีคุณค่าในชีวิตรของตน ถ้าเห็นสิ่งที่มีคุณค่าในชีวิตรของตน เราไม่คุ่นชินใจ

อยู่กับครูบาอาจารย์มา ท่านไม่ให้คุ่นชินอะไรทั้งสิ้น ไม่คุ่นชินกับอะไรทั้งสิ้น ถ้าคุ่นชินแล้ว นั้นแหละมันจะลามปาม มันจะเป็นชู้กลาง

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เคารพบูชา ถ้าเคารพบูชาขึ้นมาแล้วเราศึกษาค้นคว้าของเราขึ้นมาไง สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง วิมุตติสุขๆ ใ๊ฮไฮ!

เราเกิดมาต้องการความสุขนะ เราปรารถนาหาความสุข ตะเกียกตะกายกันอยู่นี้แหละ แต่คว้าน้ำเหลว

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเป็นผลของวัฏฏะ ถ้าเป็นผลของวัฏฏะแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณไง กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เขาทำของเขา มา เขาทำของเขา มา ผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตของเขา เขาทำของเขา นั้นนะโอกาสและจังหวะของเขา คนเกิดมาไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเลย ถึงที่สุดแล้วเขาประสบความสำเร็จในชีวิตของเขา

เราเกิดมาตั้งแต่เริ่มต้น เราตั้งตัวเต็มที่เลย เราเตรียมพร้อมไว้ตลอดเวลา เราจะกอบโกย เราจะครองโลกไหม แล้วไม่ได้ครอง ทุกข์เจียนตาย ทำไมมันเป็นอย่างนั้นล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา สิ่งที่ทำมาๆ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเกิดมาแล้วทุกข์เจียนตาย แต่ไม่ตาย

ฉะนั้น เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา คนเกิดมาโดยสมมุติทางโลก เขาเป็นคนดิบ คนดิบคือคนเกิดมากับโลก อยู่กับโลก ฉะนั้น เวลาเกิดมาแล้วให้บวชให้เรียน ให้บวชให้เรียน เรียนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๓ เดือน นวโกวาท เรียนให้จบ

นักธรรมตรี นักธรรมตรีเป็นคนสุข คนสุขแล้ว แต่งการแต่งงานมีครอบครัว นั่นนะเป็นคนสุขนะ เพื่อจะให้ครอบครัวในบ้านของตนไม่เดือดไม่ร้อนจนเกินไป แต่มันก็เดือดร้อน

แต่ถ้าคนดีๆ ของเขา เขาไม่ทำตัวเขาให้เดือดร้อน แล้วไม่ทำตัวให้คนในครอบครัวเดือดร้อน แล้วช่วยกันเชิดชูบูชา ช่วยกันส่งเสริม จิตที่เวียนวายตายเกิดในวัฏฏะ เขาก็มีอำนาจวาสนาของเขา เป็นทางโลกของเขา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โลกกับธรรม

เราเกิดมาในโลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาในโลก นางมhamaya เป็นมารดาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เกิดกับโลกนี้ทั้งนั้น เพราะเกิดกับโลกนี้ทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะพระพุทธานุภาพมันจะมาอยู่ที่ภพกลาง มีกายกับใจๆ ใจ

เทวดา อินทร์ พรหมเขามีแต่ทิพย์สมบัติของเขา เขาเป็นทิพย์ สิ่งที่เป็นทิพย์มันเป็นเรื่องของนามธรรมทั้งสิ้น แต่ถ้าเป็นนรกอเวจี มันก็เดือดร้อนบีบคั้นน้ำใจอยู่ตลอดเวลา เราเกิดเป็นมนุษย์ มีกายกับใจๆ ใจ เกิดมาแล้วรักษาร่างกายนี้ สุขภาพกาย สุขภาพจิต

ถ้าสุขภาพจิต คนเกิดมา คนเรา พันธุกรรมของจิต เขาก็มีความบกพร่องมาของเขาอยู่แล้ว แต่เราเกิดมาแล้วเรามาศึกษาค้นคว้าของเราขึ้นมา แล้วถ้าจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงความจังขึ้นมา มันต้องจิตเป็นปกติของมันก่อนไง ถ้าจิตเป็นปกติแล้ว ขณะเป็นปกติแล้วกิเลสมันยังครอบงำอยู่ แล้วจิตเป็นปกติแล้วมันจะยกขึ้นสู่มรรคไฉน

ความรู้สึกนึกคิดที่มันเป็นโลกๆ มันบีบคั้นน้ำใจ มันมีความทุกข์ความยากทั้งนั้น พระทำๆ พระทำจนเหงื่อไหลไคลย้อย มีแต่ความทุกข์ทั้งนั้น แต่เวลาเหงื่อไหลไคลย้อยอย่างนั้น ถ้าเป็นข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาก็เป็นเครื่องอยู่ของใจ

แน่ะ จะเข้าหาแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนาริอัสตวัชนัสตวันะ มรรค ๔ ผล ๔ บุคคล ๔ คู่ มันมีเหตุและมีผลของมัน มันต้องมีมรรคสี่

ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล

แล้วดวงใจที่มันมีผลขึ้นมา มรรคมันเกิดอย่างไร

เราไม่รู้เหตุรู้ผลขึ้นมา เราไม่มีเหตุ เราไม่มีเงินมีทอง เราจะไปจับจ่ายใช้สอยสิ่งที่เป็นทรัพย์สินสมบัติเรามาได้ยังไง ใช้เครดิตใช้ไหม ใช้การคุ้มครองเอาหรือ หรือเช่ายืมเขามา ก็ของยืมไม่ใช่ของจริงใจ แล้วของจริง ของจริงมันของใคร

แต่ของเรา เราประกอบขึ้นมาเอง เราเป็นช่างเฟอร์นิเจอร์ เราจะทำตู้ ทำโต๊ะ ทำเตียง เราทำได้ทั้งนั้นนะ ถ้ามันมีเหตุ มีสติมีปัญญาของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันต้องมีเหตุมีผลของมัน ถ้ามีเหตุมีผลของมัน เหตุ ครูบาอาจารย์ท่านสอน สอนอย่างนี้ไง เวลาสอนอย่างนี้ มันถึงมีข้อวัตรปฏิบัติไง

พระทำๆ พระทำไรไถนา เขาบอกว่าทำไรไถนามันเป็นผลประโยชน์ มันเป็นธุรกิจ มันมีผลตอบแทน เวลาทำข้อวัตรปฏิบัติ กวาดลานวัด ทำความสะอาดอย่างนี้ มันลงทุนลงแรงแล้วมันเสียเปล่า ไม่เห็นได้อะไรขึ้นมาเลย

ได้ขึ้นมาที่จิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจนะ ถ้าทำแล้วด้วยสติด้วยปัญญาของตนนะ เห็นไหม ดูดาราเขาเห่ออยู่พักหนึ่ง ไปไหนไปล้างส้วมตามวัดนะ ไปไหนไปล้างส้วมเป็นบุญที่สุด นี่ไง มันกิจของสงฆ์

ไอ้ที่ไปล้างส้วมๆ ตามวัด เดียวนี้หายหมดแล้ว เมื่อก่อนดาราเขามีนะ ทำयरรถเขาจะมีเครื่องมือทำความสะอาด เทียวไปทำความสะอาด แล้วเขาจะได้บุญของเขาไง นี่คือวัฒนธรรมของชาวพุทธ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะ

ทีนี้ถ้าเป็นวัดเป็นวาขึ้นมาละ ถ้าเป็นวัดเป็นวาขึ้นมา เราชาวพุทธ เราเกิดมาเราก็เห็นวัด เห็นวาอยู่แล้ว เราเห็นพระอยู่แล้ว แล้วถ้าพระเขามีศีลมีธรรมในหัวใจของเขา เขาเคารพพระพุทธรูปเจ้า เขาไม่ใช่วัดร้าง

คนว่างเปล่า คนร้าง คนไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน

ถ้าเขามีกฎมีกติกาของเขา เห็นไหม กตัญญูกตเวทีกับพ่อกับแม่ของตน ถ้าเป็นพระ ก็พ่อแม่ครูจารย์ พ่อแม่ครูจารย์นี้เคารพบูชา พ่อแม่ก็เลี้ยงได้แต่กาย เวลาครูบาอาจารย์ท่านเลี้ยง

หัวใจ หัวใจคิดอย่างไร ทำอย่างไร ท่านขีดเส้นไว้เลย ให้มีการกระทำอย่างไรขึ้นมา ถ้าขีดเส้นขึ้นมา เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่าหรือสัตว์ชนสัตว์ใด หรือสัตว์ชนสัตว์หรือหัวใจของสัตว์โลกใด มนุษย์ สิ่งที่มีค่าที่สุดคือหัวใจของสัตว์โลกใด

เวลาพ่อแม่สั่งสอนอบรมบ่มเพาะลูกของตน เพราะต้องการให้ลูกของตนเป็นคนดีไง ถ้าคนดี อย่างน้อยเขาก็มีความสุขในชีวิตของเขาอยู่แล้ว แล้วถ้าสิ่งที่ปัจจัยเครื่องอาศัยนี้มันเป็นอำนาจวาสนาของคนใด ถ้าประสบความสำเร็จในชีวิตมันก็เป็นสิ่งที่ดีงามไง ให้เขาเป็นคนดีๆ คนดีขึ้นมา

เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันต้องเกิดไปข้างหน้าแน่นอน ถ้าหิบบนย ถ้าเอาแต่ความพอใจของตนนะ ไปอนาคตกาลนะ เกิดมาว่างเปล่า

เกิดมา เห็นไหม ขอตานในสมัยพุทธกาลนะ เขาท้อง เวลาเขาท้องขึ้นมา เขาออกไปขอตานไม่ได้เลย เวลาคลอดลูกแล้ว เอาลูกไปด้วยก็ไม่ได้ ถ้าทิ้งลูกไว้ที่พักรแล้วไปขอตานยังได้กิน นี่มันทุกข์จนเห็นใจขนาดนั้นนะ ขอตาน ขอตานอยู่แล้ว เวลาท้องขึ้นมา ขอไม่พอกิน ไม่พอยอยู่ นี่จิตที่มันสร้างเวรสร้างกรรมขึ้นมา มันสร้างเวรสร้างกรรมมาให้พ่อแม่เดือดร้อน แล้วตัวเองก็เดือดร้อน เดือดร้อนไปทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าผู้ที่มีอำนาจวาสนา จักพรตเกิดมา ขุนคลังแก้ว ขุนพลแก้ว มันเป็นโดยสัจจะโดยความจริงด้วยอำนาจวาสนานะ สิ่งที่ทำๆ ขึ้นมานี้

ไฉนมันเป็นอย่างนี้ พระพุทธศาสนาเขียนเสียให้วักลัว ไฉนนั้นเป็นบาป ไฉนนั้นเป็นบาป ไฉนที่เสียเปรียบๆ ไฉนนั้นเป็นบุญๆ ไฉโฮ! พระพุทธศาสนานี้ไม่มีค่าอะไรเลย ไม่ส่งเสริมให้โลกเจริญเลย

ความเพียรชอบ ไม่ส่งเสริมให้โลกเจริญอย่างไร ยิ่งกว่าเจริญ เจริญแล้วมีคุณธรรม เจริญแล้วมีความสุข เจริญขึ้นมาด้วยหัวใจที่เป็นธรรมๆ

ถ้าหัวใจเป็นธรรมนะ เราเจริญ เรามีสิ่งปัจจัยเครื่องอาศัยสมบูรณ์แบบ แล้วใจมันไม่ทุกข์ แต่คนที่มีปัจจัยเครื่องอาศัยสมบูรณ์แบบ แต่หัวใจมันทุกข์ร้อน มันแผดเผา มันขาดแคลน มันก็ทุกข์ร้อน มันสมบูรณ์ขนาดไหนมันก็ทุกข์ร้อน เพราะมันทุกข์ร้อนอยู่ที่หัวใจ

พระทำๆ พระทำหน้าที่การงาน พระทำไร่ไถนา เหงื่อไหลไคลย้อยก็เดือดร้อน

พระทำๆ พระทำข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา ทำเพื่อเป็นเครื่องอยู่ของใจก็เดือดร้อน แต่กิเลสมันเดือดร้อนไง กิเลสมันเดือดร้อนเพราะ อ้าว! เพราะกิเลสมันกลัวธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา อ้อ! จิตดวงนี้ตื่นแล้ว จิตดวงนี้เขาจะพัฒนาจิตของเขา

ถ้าพัฒนาจิตของเขาจนจิตของเขาสงบระงับได้ จิตสงบระงับได้คือสัมมาสมาธิ เป็นอิสระชั่วครั้งชั่วคราว ชั่วครั้งต่อเมื่อมันเป็นสมาธิ เพราะเป็นสมาธิจะมีความปกติสุข จะมีความสุขในหัวใจของตนมาก เพราะมันปลอดจากกิเลสชั่วครั้งชั่วคราว

สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา มันอยู่ในกฎของ สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา คือชั่วคราว ก็เพราะมันต้องแปรปรวนแปรสภาพ แปรสภาพแล้ว ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ จิตสงบแล้วให้ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตดวงใดมีมรรคใด จิตดวงใดมีมรรค จิตดวงนั้นจะเริ่มมีเหตุมีผล

จิตดวงใดไม่มีมรรค ไม่มีเงิน ไม่มีต้นทุน ไม่มีชีวิต ไม่มีพลังงาน ไม่มีสิ่งใดเลย แล้วจะสร้างอะไร จะสร้างอะไร

สร้างนี่มันเศษ เศษคือบุญเก่า บุญเก่าคือบุญที่ทำให้ได้เกิดเป็นมนุษย์นี่ไง พอได้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะกายกับใจได้เกิดเป็นมนุษย์ มีความรู้สึกนึกคิด มันก็มีความรู้สึกนึกคิดอันเดิมอันเก่า นั่นนะ มันเป็นสัญญา มันเป็นบุญเดิม เป็นบุญเดิม บุญเก่า ของเก่า ขยายของเก่ากิน เพราะเราได้เกิดเป็นมนุษย์ การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ การเกิดเป็นมนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดนี่ไง นี่มันเป็นบุญเก่า

แล้วบุญเก่า บุญเก่าแล้วเกิดขึ้นมาได้ยังไงละ

เกิดขึ้นมา เห็นไหม กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมาไง แต่ด้วยอำนาจวาสนา พังธรรมๆ

ถ้าพระทำไรไถนาก็พระได้เหงื่อได้ไคล ถ้าพระทำข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาได้เหงื่อได้ไคล แต่กิเลสมันเริ่มหว่าดระแว้งไป พอกิเลสมันเริ่มหว่าดระแว้ง การภาวนาถึงได้ล้มลุกคลุกคลานไป

การภาวนาที่ยาก ยากคร่าวเริ่มต้น ยากคร่าวที่จะสร้างเนื้อสร้างตัว

การจะสร้างเนื้อสร้างตัว เห็นไหม เริ่มต้นคนจะทำการค้า อย่างน้อยก็เป็นแม่ค้าแผงลอย ก่อน แม่ค้าแผงลอย เรามีแผง มีที่ทำธุรกิจของเราเพื่อจะสร้างฐานะขึ้นมา จากแม่ค้าแผงลอย เรามีห้างสรรพสินค้านะ เขาเจริญงอกงามขึ้นไป

นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่มีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา ให้จิตมันสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตสงบระงับเข้ามา กิเลสมันเดือดร้อน มันเดือดร้อนเพราะอะไร เพราะจิตดวงนี้มันจะตื่นตัวแล้ว มันรู้สึกตัวขึ้นมาแล้ว

ถ้าจิตมันไม่รู้สึกตัวขึ้นมา มันอยู่ในอำนาจของเรา มันอยู่ในการครอบงำ มันคิดธรรมะ มันจินตนาการ มันเพริศแพ้ว มันปฏิบัติบูชาเราไป มันไม่รู้จักเราเลย

แต่ถ้าจะทำความสงบของใจนะ พระทำไรไถนาก็ได้แต่การชื่นชม แต่พระเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เขาว่าพระเห็นแก่ตัว พระไม่เอาสังคม

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล

ถ้าใจดวงใดไม่มีมรรค ไปเอาสังคม สังคมของใคร สังคมของการบูชากิเลสไป แต่ถ้าเป็นธรรมๆ ขึ้นมา อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ตนหาตัวเองเป็นไหม ตนคือสัมมาสมาธิ ตน ถ้าใครทำตนเองได้ ให้เป็นอิสระได้ มันจะตื่นตัวขึ้นมา จนกิเลสมันก็หว่าดระแว้ง

กิเลสกลัวธรรมๆ

กิเลสไม่กลัวอะไรเลย กิเลสมันขี้มั่วแจ่มใสอะไรนะ เหี้ยอเยอะมาก ในวิภวภูตสามโลกธาตุ เป็นเหี้ยอทั้งนั้นเลย

แต่จิตดวงใดที่มีสติสัมปชัญญะขึ้นมา ผีก็หัดทำตัวเองให้เป็นอิสรภาพ อิสรภาพ
สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิเพราะอะไร เพราะเรายังตกอยู่ใต้การครอบงำของกิเลสไง มันถึงเป็น
สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา

ถ้าเรามีอำนาจวาสนายกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น วิปัสสนาได้นะ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็น
สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้ามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันจะเห็นกิเลส
มันรู้จักกิเลสไง

กิเลสคืออะไร

ต้นหาความทะยานอยาก สมุทัยนั่นคือกิเลส แล้วถ้ากิเลส นี่เปลือกภายนอกนะ นี่บรรจ
ภักดิ์เท่านั้นเอง ยังไม่เจอตัวมันหรอก ยังไม่รู้จักมันหรอก ยังอีกไกล

การฝึกหัดปฏิบัติไง นี่ไง พระธรรม พระธรรมเป็นสิ่งที่ต้องการปรารถนาของจิตทุกดวง
พระธรรมๆ ใจ พระธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ อันนั้นไง

แต่ถ้าพระทำงาน พระได้เหงื่อได้ไหลใจ แล้วถ้าพระฝึกหัดก็ได้เหงื่อได้ไหลเหมือนกัน
การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเจียนตาย ความเจียนตาย เห็นไหม ทำความสงบของใจเข้ามา
ใจสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้าเกิดภาวนามยปัญญา เราจะมหัสจรรย์กับธรรมะขององค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

เวลาปัญญาๆ ภูจบดอกเตอร์ ทำไมภูไม่มีปัญญา ภูจบดอกเตอร์นะมึง ก็ปัญญามึงใจ
ไม่ใช่ปัญญาในพระพุทธศาสนา ปัญญาในพระพุทธศาสนา มันจะรู้จักตัวดอกเตอร์ ดอกเตอร์
ใครได้มา ใครทำให้มันได้ดอกเตอร์ แล้วเอ็งตายไป ดอกเตอร์มันตกอยู่บนโลกนี้ เอ็งต้องตายไป
แต่ถ้ารู้จักตัวเอง จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะสำรอก มันจะคายของมัน นี่ทำของมันใจ

กลอย กลอยเป็นพืชพรรณที่เป็นอาหารได้ แต่ถ้าใครไปเก็บมากิน ตายเลย

กลอยเขาได้มาแล้วเขาต้องมาแช่น้ำ ให้น้ำมันชะล้างความเป็นพิษในเนื้อกลอยนั้น ชะ
น้ำ ถ้าน้ำไหล ๓ วัน ๗ วัน ถ้าน้ำนิ่งต้องเดือนหนึ่ง น้ำนิ่ง น้ำไหล มันก็ชำระพิษของกลอยนั้น
แตกต่างกัน

หัวใจของคนที่เกิดมา ถ้าไม่มีมรรค ไม่มีสัมมัชฌธรรมขึ้นมา ให้ชำระล้างความเป็นพิษ ความเป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน มันจะกินได้หรือ กินแล้วตายหมดนะ กลอยเก็บมากินก็ตายทั้งนั้นนะ เป็นแค่เจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าพิษหนักก็ตายเลย

แต่ถ้าผู้ที่เขาคุ้นเคย แล้วเขามีความชำนาญ เขาเก็บ เก็บแล้วนะ ถ้าเป็นน้ำไหล ในป่าในเขามันจะมีธารน้ำ ถ้าน้ำไหล แช่ไว้ ๓ วัน นิ่งได้ กินได้ ถ้าน้ำนิ่งต้องหลายวัน นิ่ง มีมันมีการกระทำ มันมีคายพิษ มีการเป็นสังขจะความจริงขึ้นมา มันถึงมีเหตุมีผลขึ้นมา

ถ้าพระธรรมๆ สัจธรรมอันนั้นที่แสวงหาขึ้นมา เห็นไหม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้าติดมัน มันก็เจริญแล้วเสื่อม มันก็อยู่ในโลกนี้แหละ แต่ถ้ามีการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนเกิดภาวนามยปัญญา เกิดมรรค

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล

ถ้าใจดวงใดมีมรรคขึ้นมา แต่บริหารจัดการไม่เป็น มันไม่มรรคสามัคคี มรรคนั้นไม่สมบูรณ์แบบของมัน มรรคนั้นลุ่มๆ ดอนๆ มันก็ตกอยู่ได้ สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า มันปล่อยวางขนาดไหน มรรคมันเคลื่อนของมันไป นี่ความเพียรชอบ

ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ

ถ้ามรรคสามัคคีสมบูรณ์แบบของมัน สมุจเฉตปหาน ขณะดับทุกข์ นั่นนะเป็นสังขจะความจริง แล้วสังขจะความจริงมันเกิดที่ไหน

สังขธรรมใด พระปฏิบัติธรรมขึ้นมาในหัวใจของตนใด ไม่ใช่ไปทำไรไถนา เปิดร้านกาแฟ บริการสังคม นั่นเรื่องของเขานะ นั่นคือพระทำ กราบไหว้บูชา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบอากาศหรือ หลวงปู่มั่นท่านกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หลวงตาพระมหาบัว ถ้าไม่ได้กราบหลวงปู่มั่นก่อน นอนไม่ได้ แล้วหลวงปู่มั่นท่านนิพพานไปร้อยปีแล้ว แล้วไปกราบที่ไหน

กราบด้วยสังขธรรมอันนั้น

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

พระพุทธศาสนาหมัศจรรยั

ใกล้ชิดคุ่นเคยจนไม่มีค่า ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน

ถ้าเป็นขึ้นเป็นอันนะ มันเป็นขึ้นเป็นอันที่ใจเรา มีสติมีสัมปชัญญะ สิ่งใดที่เป็นธรรม ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

ถ้าไม่สมควรแก่ธรรม มันก็แล้วแต่อำนาจวาสนาของสัตว์โลก สัตว์โลกดวงนั้น สัตว์โลกตัวนั้น ใจดวงนั้นประพฤติปฏิบัติมาแล้วล้มเหลว ล้มลุกคลุกคลาน ถ้าเขาทำเพื่อเป็นสัมมาทิฐิ ถูกต้องชอบธรรม มันจะเป็นจริตเป็นนิสัย เป็นอำนาจวาสนาต่อไป

แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม ขณะนี้โรคดับทุกข์ ดับเป็นขั้นเป็นตอน เป็นบุคคล ๔ คู่ ได้เห็นสังขธรรม

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

ได้เห็นตถาคต ได้เข้าใจตถาคต ได้กตัญญูทเวทีกัปปตถาคต มันซาบซึ้ง มันเข้าถึงดวงใจ เอโก ธุโม ไม่ใช่สอง หนึ่งเดียวเท่านั้นในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง เอวัง